

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9. kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne avžujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverostopne petil vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanje 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Št. 71.

V Gorici, v torek dne 5. septembra 1911.

Leto XIII.

Razmotrivanja o načrtu občinskega vol. reda.

Piše deželni poslanec dr. Stepančič.

(Konec.)

Od obstoječih novih zakonov ni tudi v četrtem razredu nobeden tako dostopen demokratičnim idejam kakor naš načrt. Oglejmo si določila teh zakonov in primerjajmo jih z našim načrtom.

Zakon za Dol. Avstrijsko ima, kar se tiče večjih občin, glede četrtega razreda enake določbe kakor naš načrt. Posledice pa vendar niso zaradi tega iste, ker določa ta zakon glede volilne pravice v tretjem razredu nasprotno z našim načrtom, da n. pr. na osebni dohodarini in na rentnem davku plačani znesek 20 K ali manj od 20 K ne da dotičnikom volilne pravice.

Možnost, da bi take osebe dvakrat, volile, je tedaj na Dol. Avstrijskem izključena, medtem ko obstoji ista pri nas v slučaju, da te osebe vže tri leta bivajo v občini. Glede manjših občin je uvedel navedeni zakon sicer tudi četrtni volilni razred, toda demokratična načela so ostala tu zelo v ozadju. Zahteva namreč, da morajo volilni opravičenci redno bivati vsaj že dve leti v občini in da morajo plačevati vsaj kakšen neposreden davek. Seveda dovoljuje tudi votum plurimum. Po tej določbi tedaj so sploh izključene od volilne pravice vse osebe, katere ne plačujejo neposrednega davka. To so pa večinoma ravno običajni delavci. Da bi dvakrat volile, so pa izključene one osebe, katere plačujejo samo osebno dohodninski- ali rentni davek v znesku 20 K ali manj od 20 K, kajti one volijo sicer v četrtem razredu, nimajo pa volilne pravice v tretjem razredu.

Na Predarelskem volijo v četrtem razredu, kar se tiče občin nad 4000 prebivalcev:

1. vse osebe moškega in ženskega spola; ki vsaj dve leti redno bivajo v občini in ki plačujejo vsaj vže eno leto na neposrednih davkih — izvzemši zemljiški, hišni in splošni pridobninski davek, K 20 ali manj;

2. one osebe, ki bivajo vsaj vže tri leta redno v občini in ki niso bile sprejete v prejšnje volilne razrede. Tudi tukaj je tedaj izključeno, da bi osebe, ki plačujejo le 20 K ali manj od 20 K osebne dohodarine ali rentnega davka, dvakrat volile.

Glede občin pod 4000 prebivalcev predarelski zakon pa sploh nima četrtega razreda.

Na Kranjskem se sprejmejo v splošni (tretji) razred:

1. vsi tisti volilni opravičenci, ki so vpisani v volilnih imenikih prvega in drugega razreda. Tu ni tedaj nikake še posebne omejitve z ozirom na čas bivanja v občini.

2. tiste osebe obeh spolov, ki bivajo vsaj vže dve leti redno v občini in katerim se je predpisal na občinskimi dokladami nepodvrženih neposrednih davkih znesek manj od 20 K;

3. tiste osebe moškega spola, ki imajo vsaj vže tri leta svoje redno bivališče v občini v kolikor nimajo pravice voliti vže po točkah 1. in 2.

Posledica onega menda ne preveč srečno zbranega razlikovanja med davki podvrženimi in nepodvrženimi

mi občinskimi dokladami je, da morejo osebe, ki plačujejo n. pr. le 2 vin. rentnega davka, dva krat voliti, one pa, ki plačujejo 18 K 40 v osebne dohodnine, samo enkrat in še takrat pod pogojem, da bivajo vže dve leti redno v občini. —

Kakor se iz vsega razvidi, je tozadevna določba našega načrta za četrtni razred z ozirom na ono za tretji volilni razred preveč demokratičnega značaja in je zaradi tega, vsaj za sedaj, nevzdržljiva.

3. Tretja načelna novost načrta je, tajnost glasovanja, ki je izvrševati načeloma osebno.

Nekdaj so bili ljudje po veliki večini nevesči pisave. Časi so se spremenili in sedaj je mogoče, da izpolni volillec sam glasovnico in jo potem odda, ne da bi se vedelo, za koga je glasoval. Tajnost glasovanja je tedaj, dasi so ji nekateri nasprotni, umestna.

Kar se tiče osebne izvrševanja volilne pravice, velja to tudi za ženske.

Glede žensk mi je omeniti, da je sicer iz ustnih sporočil znano, da se jim hoče priznati odnosno se jim priznava volilna pravica v prvih treh razredih, toda iz besedila § 8. A, ki govori samo o „volilcih“, ne da bi bilo pristavljeno „moškega in ženskega spola“, — se ne more z najboljšo voljo tega posneti. Napraviti bo tedaj navedeni pristavek.

Opirajoč se na določbo, da se mora praviloma voliti osebno in da ni več davek nego osebna individualnost temelj uvrščenja v volilne razrede, se hoče izvzeti od volilne pravice mladoletne, ki so pod varstvom.

Jaz prepuščam sicer javnosti sodbo o tem, je li ta novotarija, ki se je tudi vže v drugih deželah upeljala, za naše razmere umestna ali ne, toda z ozirom na razloge, kateri se navajajo v opravičenje, usiljujejo se mi nekaki pomisleki.

Že načelo, da se le „praviloma“ voli osebno, dopušča izjemo.

Kar se tiče prave podlage za uvrščenje v prve tri razrede, sem vže navedel, da je isto prav za prav še vedno davek in le navidezno oseba davkoplačevalca. Načelo osebne individualnosti pride po načrtu le v četrtem razredu do veljave, kjer je volilna pravica neodvisna od vsakega davka, in kjer voli bogataš skupaj z nemaničem. Glede prvih treh razredov se meče torej s takšno trditvijo le pesek v oči onim, ki ne morejo trpeti, da bi imeli plačevalci izvestnih neposrednih davkov kako volilno predpravo.

Z juridičnega stališča treba pa povdarjati, da se pri varovancih ne gre morda za volitev po pooblaščenih, nego po zakonitih zastopnikih.

Duh volilnega opravičenja, očeta, — živi naprej takorekoč v od njega imenovanem varuhu, v starem očetu, v materi in v drugih od zakona določenih sorodnikih ali od sodnika imenovanih osebah. Zdi se mi nekam krivično, ako bi se tem zaupnikom, ki bi se ne predstavili volilni komisiji z navadnim pooblastilom, nego z dekretom kompetentnega sodnika, odvzelo mogočnost, naj delujejo tudi pri volitvi v duhu zapustnika. Po mojem mnenju tudi niso bile

merodajne za izključenje varovancev od volilne pravice gori navedene formalnosti, nego le večinoma vsaj neutemeljena bojazen, da bi varuhi ne volili v duhu pokojnika, nego po lastni volji. —

Okolnost, da se mora voliti osebno, bi se dala uveljaviti k večemu le za četrtni razred.

Naš načrt hoče biti po sili modern!

Dosledno modernim načelom se je opustila v načrtu — v nasprotju z drugimi zakoni — določba, da bi ne bili izvoljivi dninarji in hlapci, ki nimajo samostojnega pridobitka. Praktično — izvzemši kake kaprice — ostane menda, tudi če obvelja ta novotarija, v bodočnosti glede navedenih oseb, stvar vendar pri starem.

Nekaj umestno novega je pa, da se je sprejelo med neizvoljive osebe pijance! Namen je dober in utegne vsaj sem ter tja pomagati, kjer ni moralen čut še popolnoma umorjen. Hilf was helfen kann! Vse kar more, naj pomaga! Uspeh bo že tedaj dovoljen, če se le en odstotek onih sicer izgubljenih oseb reši. — Seveda bo treba še radikalnejših sredstev za omejitve pijanosti. Želeti je, da bi že enkrat gospoda v Beču sklenili oni zakon, temeljem katerega se bo pijance samo zaradi pijanosti kaznovalo. Toda z ozirom na splošnost volilne pravice, sedaj, ko vže takorekoč vsaki voli, bi utegnili z navedeno omejitvijo združena sramota, vsaj one nesrečneže strezniti, pri katerih se ni ona strastna in sigurno pogubonosna bolezen še prav močno ukoreninila in ki imajo v sebi še toliko zdržljive moči, da morejo v kritičnem momentu, uporabljajoč vže otemnujočo se pamet reči: „Halt“, pogrešna volja! za danes si pil dovolj, in če boš pijan in — ker zgubiš volilno pravico — pred svetom osramočen!

Upam, da sem s tem izvedel postavljeno si nalogo in da sem pojasnil načelne misli našega načrta. — Pri tem sem se izrečno ali molče dotaknil tudi vseh meni znanih, v slovenskih listih izraženih, volilno pravico zadevajajočih pomislekov in je menda tudi onemu gospodu dopisniku „Gorice“ ustrezno, ki je menil, da je v § 8. št. 1. načrta „in capite et in cauda velenum“ — ako je moja navajanja pazljivo čital in moj neizražen namen spoznal.

Besedo ima sedaj z načrtom prizadeto slovensko ljudstvo! Naj govori pa čim prej, ker baje se uže 20. tega meseca skliče deželni zbor, kjer bodo imeli poslanci zadnjo besedo.

„Soča“ in klerikalizem.

Naš članek „Soča“ in klerikalizem“ je v uredništvu „Soče“ hudo razburil, zelo hudo; in pri tej vročini!

Skesano priznavamo, da tega nismo nameravali, naš namen je bil temveč edinole ta, ki ga je „Soča“ popolnoma jasno izrazila (čudno sicer za filozofe okolu „Soče“): „pokazati ljudstvu, da goni „Soča“ ljudi iz cerkve, da jih goni v drugo vero, to se pravi, naj izstopijo iz katoliške cerkve.“

To smo korenito dosegli, to ponavljamo in vzdržujemo v polni meri.

Na naš članek sicer nismo pričakovali stvarnega odgovora — (od kod pa naj ga „Soča“ vzame!), ampak mislili smo vendar, da „Soča“ vsaj v tako važnih vprašanjih ne bo tako brezmejno neumno-surovo odgovarjala.

Seveda, neprijetno je, ako se hinavcu pokaže, kakšen je prav za prav, ampak hinavec je neumen, ako se sam razkrinka, kakor je to storila „Soča“. Da je pa „Soča“ robata in surova, to je stara reč in smo samo osupnjeni, ako čitamo v njej kak redek članek druge oblike.

Na surovosti mi ne bomo odgovarjali, povemo pa „Soči“, da članka ni spisal duhovnik, ampak lajik: to povemo, da jej ne bo treba iz svoje zmerjalnice prepisovati obravljenih psov.

Pa preidimo preko njih do stvari.

V bistvu se „Soča“ jezi, da smo jej očitali po krivici, da pozivlja katolice na izstop iz naše cerkve; pravi namreč, da smo po stari klerikalni navadi iztrgali nekaj stavkov iz celote, kako besedo debelo natisnili in na to vskliknili: Glejte tako piše „Soča“; in vendar je „Soča“ samo ponatisnila članka iz „Reškega Novega lista“ in iz „Časa“ hoteč pokazati, kako sodijo drugi o klerikalizmu; nič svojega ni zraven pristavila... (sledi psovka!). „Soča“ nam torej očita, da smo „falsificirali“.

Najpoprej moramo „Sočo“ opomniti, da resni časniki, ako ponatisnijo članke principelne važnosti iz drugih listov, povedo, da z vsebino ne soglašajo, ako je to slučaj. Mi smo tudi povedali, da je „Soča“ ponatisnila (najbrže radi suše v uredništvu!), a smo pristavili, da se „Soča“ z omenjenima člankoma identificira, ker se ni izrazila, da ni istega mnenja z njima. Razun tega pa sta imela ponatisa skupen naslov „politika klerikalizma“, bila sta na uvodnem mestu, kar še bolj jasno kaže, da jih je „Soča“ sprejela kakor svoje lastno mnenje o „klerikalizmu“.

Da je pa temu tako, pové „Soča“ sama v naslednjih številkah v člankih „klerikalci in vera“.

Rekli smo gori, da je „Soča“ neumna, sedaj pa poglejte: na eni strani se „Soča“ brani, da jej podtikamo, kakor bi ona gnala naše ljudstvo iz katoliške cerkve, na drugi strani pa piše, doslovnno (celega njenega članka se ve ne moremo prinesti):

„Priprosti pa pobožni toda protiklerikalni kmetič pa si pomaga (namreč proti klerikalni politiki in blatenju oseb v cerkvi) s tem, da moli lepo doma. Povsodi se lahko Boga moli. Če ga ne more v cerkvi, katero spreminjajo posveščenci v jame razbojnikov, stori to pa lepo doma. Prav ima! Le proč od jame razbojnikov (to je po „Soči“ cerkev!). Svoje svetišče ima lahko tudi v svoji hiši (zakaj ne v hlevu?). In to je prava vernost. Kmet se že odteguje domačemu nuncu razgrajaju in krivi palici, ki jo vihti nad njim visok cerkveni dostojanstvenik. Kmetič že jim obrača hrbet ter gre za tako vero, kjer nad njim ne vlada noben cerkveni dostojanstvenik.“

To ni falsifikat, ampak je tiskano v 93. številki „Soče“ z dne 17. avgusta 1911, samo da ni debelo tiskano.

Soglašja torej, „Soča“ ali ne s člankom „Reškega Novega Lista“ in „Časa“?! Smo jej morda

storili krivico, ako smo pribili, da pozivlja ne samo izobrazence ampak tudi „kmetiče“, da stopijo iz katoliške cerkve?

Prava vernost obstoja po „Soči“ v tem, da preloži človek svetišče iz cerkve (ali kakor pravi „Soča“ „jame razbojnikov“) v lastno hišo ter gre za tako vero, kjer nad njim ne vlada noben cerkveni dostojanstvenik.

Taka vera pa ni ne katoliška, ne protestantska in niti turška, ampak je golo in nago brezverstvo ali svobodomiselnost, kar je pa za nas proketo vse jedno.

In po takem pisanju se drzne „Soča“ še trditi, da se ne bori zoper našo vero in cerkev, ampak zoper „klerikalizem“, ki pomenja po njenem besedilu zlorabo vere v politične svrhe.

Ampak dalje! „Soča“ piše zopet doslovno: „Kar se je godilo in kar se godi na Francoskem, Portugalskem, Španskem, v Belgiji, to ni nikak boj proti veri, to ni nikak gonja za izstop iz cerkve, ampak to je boj proti klerikalizmu i. t. d.“

Tak boj je veri le v korist, v škodo pa klerikalizmu.“

Tako torej! Na Francoskem so iztirali redovnike in redovnice, zalovili usmiljene sestre iz bolnišnic, konfiscirali in potem ukradli cerkveno premoženje, odpravili iz šole vsak verski poduk in prepovedali celo učenje, da eksistira sploh kak Bog;

na Španskem in Portugalskem so zažigali cerkve, pobijali in streljali duhovnike in redovnike in celo metali usmiljene sestre iz oken bolnišnic na cesto itd. itd., a „Soča“ pravi „da je to boj proti klerikalizmu, da se po takem boju dvigne vera iz blata klerikalizma in postane zopet last srca in uma.“

To je še-le prava vernost! Pri nas se seveda ne sme še tako svobodno žgati in moriti, ampak „Soča“ vendar upa, „da zasveti zarja svobode (naravno takšne kakor na Francoskem, Portugalskem, Španskem i. t. d.) tudi v srednjeveško Avstrijo.“

In potem bo združena svoboda s pravo vernostjo. In potem bo „pobožni ali protiklerikalni kmetič“ molil lepo doma, „izobraženi človek pojde za druge vero“ (beri oštarijo!) in potem bomo videli, kako bosta Andrej Gabršček in starosta „Sokola“ molila v „sokolskem domu“ v Prvačini pred „pobožnimi kmetiči in izobraženimi ljudmi“, „zapustivšimi vso pohlepnost po posvetnem blagu in posvetnem gospodarstvu.“

Krasna perspektiva! Silno se „Soča“ jezi, ker smo natisnili v stavku „cerkev se more uničiti samo z verstvom“ besedo „uničiti“ z debelimi črkami.

Zakaj neki? Ali je bila ali ne ta beseda v „Soči“? „Soča“ sama tega ne taji, toda boji jo, da smo jo debelo tiskali, ker so bili tako naši čitatelji opozorjeni na končne cilje liberalcev gledé vere in cerkve.

Ampak po „Soči“ smo mi tudi v drugem pogledu potvorili „Časov“ članek. „Čas“ piše namreč: „Tudi samo izstopenje iz cerkve je negativno. Tem bolj, ker se v nekoliko težkih skušnjah ljudje po tihem in skrivaj vračajo zopet v naročje cerkve.“

Temu dostavlja „Soča“: „No, torej, že „Čas“ sam ne goni ljudi iz cerkve“ itd.

Ali so „Sočini“ bravci res taki tepci, da jim sme „Soča“ take neumnosti natvezati?

„Čas“ daje nasvete, kako se more cerkev uničiti (!) (naj nam „Soča“ oprosti, da to besedo zopet debelo natisnimo.) in pravi, „da je samo izstopenje iz cerkve negativno.“

Ni torej res, da „Čas“ ne odobrava izstopanja iz cerkve, marveč je res da „Času“ samo izstopenje iz cerkve ne zadostuje; „Čas“ izrecno pravi v

popolnem soglasju s „Sočo“, da treba iti „za tako vero, kjer nad njim ne vlada noben cerkveni dostojanstvenik.“

Kakšna pa je taka vera smo povedali gori.

Naj torej „Soča“ lepo molči o „falcificiranju“. Kar smo pisali v prvem članku, je bilo v „Soči“ 8. avgusta 1911 št. 90 in „Sočini“ naslednji članki so prvi članek le potrdili.

Pribijemo torej še enkrat, da „Soča“ podi naše ljudstvo iz katoliške cerkve in ga goni v drugo vero.

Zanimiv shod „Slov. kat. del. društva“.

Za minulo nedeljo je sklicalo „Slov. kat. del. društvo“ v Gorici v dvorani restavracije „Central“ ob 10. uri predpoludne javen shod, kateri je bil še precej številno obiskan in tudi zanimiv vsled debate, katere so se udeležili razni govorniki.

Otvoritev shoda.

Predsednik „Slov. kat. delavskega društva“ g. Gorjup je pozdravil številno zbrane navzoče in dal besedo veleč. g. dr. A. Pavlici.

Dr. Pavlica

je v svojem skoro eno uro trajajočem govoru dokazoval z neizpodbitnimi dejstvi, da liberalni listi, posebno „Soča“ napadajo „Slov. kat. delavsko društvo“, češ, da le-to ni dovolj narodno. Ali se ni naše društvo vedno in povsod kazalo narodno? Iz našega društva je izšla inicijativa, da smo se Slovenci v mestu prvokrat udeležili volitev v državni zbor. Iz našega društva je izšla misel, da se ustanovi „Slov. Sirotišče“. Iz našega društva je izšla velika agitacija med slovenskim delav., da je le to jelo upisovati od kraja otroke v „Šolski Dom“. Naše društvo in društvo „Skalnica“ ste največ pripomogli, da se je toliko tisoč Slovencev pri zadnjem ljudskem štetju upisalo za Slovence, kar so gospodje pri odboru za ljudsko štetje tudi povdarjali. Naše društvo je edino v mestu, ki gre v procesiji sv. R. T. sè svojo zastavo s slovenskim napisom itd. In potem se nam upa kdo očitati, da nismo dovolj narodni? (Odobranje.)

„Soča“ očita meni, da imam vas, delavce, za norca in da vas tolažim z boljšim življenjem onstran groba, da s takim tolažilom vsi farji slepijo delavce in da prav nič ne skrbimo za dobrobit delavcev uže na tem svetu. Socialni demokrati pravijo, da oni hočejo živeti in sicer dobro živeti uže na tem svetu, na življenje onstran groba pa da ne dajo nič. — To ni res. Mi skrbimo, da bi se nam dobro godilo uže na tem svetu. Dejanja kažejo. Ali se ne borimo tudi mi za starostno zavarovanje delavcev, da bi delavci uže na tem svetu dobro živeli? Ali se ne borimo tudi mi proti velikemu kapitalu, ki izžema naše delavstvo? Ali ne uči tudi četrta božja zapoved: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti dobro pojde na zemlji! Ali ne molimo uže v očenašu, „Daj nam danes naš vsak danji kruh“? To so dejstva, ki govore proti trditvam liberalcev in soc. demokratov, da mi slepimo delavstvo s tolažbo z dobrim življenjem onstran groba. Mi hočemo to in onstran groba dobro živeti, torej gremo še za korak naprej kakor naši nasprotniki. Potem je v svojem nadaljnjem izvajanju priporočal preznost, varčnost, da se nam bo tudi na tem svetu dobro godilo, sicer se nam bo godilo ravno tako kakor liberalcem, ki jih bodo stavili tedni na „kant“. Le poglejte, kam spravi človeka nepravdo in lahkomišno gospodarstvo. Liberalni „Jelen“ se bo prodal 13. t. m. na dražbi. Takega gospodarstva se moramo braniti. (Odobranje.)

L. Lukežič

je nato govoril o neresničnih trditvah liberalcev in socialnih demokratov, češ, da naša stranka ne skrbi nič za blagor ljudstva uže na tem svetu. Kdo je ustanovil na deželi toliko posojilnic, ki so rešile reveže iz oduševskih liberalnih krempljev? Kdo je ustanovil v Gorici slovenske šole, v katerih se uči naša mladina, da si bo v poznejših letih služila bel kruh? Kdo je ustanovil nešteto naših zavodov, ki so v neizmerno korist našega ljudstva uže na tem svetu? (Odobranje.)

Potem je govoril o zgodovini tiskarske organizacije in slikal moč organiziranih delavcev.

O. Čebular,

pisar pri Resbergu se je nato oglasil k besedi in je rekel, čemu ste dve delavski društvi v Gorici. Eno naj bode in sicer ne klerikalno, ne liberalno, pač pa le narodno, nakar so navzoči delavci zagnali hrup in je koj obmolnil, ko je bil dobro zavrjen od strani več govornikov.

N. Perko,

predsednik „Narodne delavske organizacije“ se je tudi potegoval za čast le-te in vzajemnost in edinost vsega slovenskega delavstva, ki naj bo le narodno. Potem, ko je bil zavrjen od strani raznih govornikov, je med drugim tudi izjavil, da on je bil uže klerikalec, liberalec, socialni demokrat itd. Da pa ostane, ko bo vse dobro spoznal, pri tistih, ki bodo njemu najbolj po godu. Seveda se je s tem pokazal v čudni svitlobi.

Ker je bilo uže poludne, se je zaključil zanimiv shod z živio klici na „Slov. kat. del. društvo“.

Politični pregled.

Zborovanje deželnih in državnega zbora.

Korespondenca „Austria“ poroča, da bodo pričeli zborovati deželni zbori 20. septembra do 7. oktobra, ker prične državnozbornsko zasedanje 10. oktobra.

Sklicanje deželnih zborov.

Dne 20. t. m. bodo sklicani razni deželni zbori na kratko zasedanje. Kakor čujemo, sklican bode najbrže tudi goriški deželni zbor.

Grško četa.

Neka grška četa je prekoračila turško mejo ter napadla vas Serfidže. Ista četa je potem še neko drugo vas napadla in oropala. To četo zasleduje turško vojaštvo, kateremu je pridjano tudi konjenišтво.

Domače in razne vesti

Kanonično umeščen za župnijo Dornberg je bil v soboto dne 2. sept. preč. g. Franc Lavrenčič, dosedanji vikar v Sovodnjah. Čestitamo!

Sekundarijem v deželni umobnllici je imenoval dež. odbor. dr. Bačarja.

Dvorni svetnik Alojzij Fabiani je v Niederdorfu pri Toblachu težko obolel za vnetju oprsne mreže.

Odlikovanje. — Cesar je najvišim odlokom z dne 26. avgusta t. l. podelil deželnemu šolskemu nadzorniku v Trstu Franu Matejčiču red železne krone III. razreda.

Na o. kr. moškem učiteljsku v Gorici bo vpisovanje za vstop v kak višji tečaj razen prvega (v II., III. ali IV.) v soboto, dne 16. septembra t. l. Ta dan in pa dne 18. in 19. septembra se vrše sprejemni in ponavljalni izpiti.

V sredo, dne 20. septembra, ob osmih zjutraj bo otvoritvena služba božja, po maši pa v šolskih razredih objava disciplinarnega reda in urnika.

V četrtek, dne 21. septembra, prične redni pouk.

Na o. kr. izobraževališču na deklški in deški vadbici začne šolsko leto 1911/12. dne 20. septembra. Vpisovanje za učiteljice bode 16. in 18. sept. od 9.—12. ure zjutraj. Gojenke, katere

so že ta zavod obiskovale, se zglasijo z zadnjim šolskim spričevalom pismeno ali ustmeno. Nove gojenke za I. tečaj se imajo zglasiti 16. sept. od 9.—12. ure dopoldne. V višje tečaje se ne sprejme novih gojek. 18. sept. se začnejo ponavljalni izpiti.

Na c. kr. deklški in deški vadbici bode vpisovanje 19. sept. od 9.—12. ure dopoldne. Učenke in učenci za I. razred naj prineso krstni ali rojstni list, zdravniško spričevalo o zdravih očeh, o stavljenju koz in ubožni list. V višje razrede se ne sprejme novih učenk in učencev. Redno poučevanje začne 21. sept. ob 8. uri zjutraj. Natančneje je naznanjeno na črni deski v zavodu. — Ravnateljstvo c. kr. izobraževališča.

Suša in suša. — Pritisnila je ta neljuba sosedja prav hudo, hudo in kažejo se že grenki sadovi njenega gospodarstva. Pa o tem nočemo govoriti, omenili bi radi le neko prikazen v goriških ulicah, ki se imenuje prah. Tega nestvora je že toliko, da človek kiha po ulici, kakor bi bil najhujši nosljač. Cele megle se valé po cestah, hiše so polne prahu, sadje na trgu je skoro neužitno in Gorica je menda izgubila za vedno pridevek „Kurort“. In kedo je kriv tega neznosnega življenja po goriških ulicah? Menimo, da v največji meri mestni magistrat, ki zapira vodovode, ki ne škropi cest, ki ne skrbi sploh za nobeno stvar, ki bi bila mestu v korist. Z italjanskim fanatizmom ne bode rešili mesta, gospodje, o tem bodite prepričani. Škandal je, da so take mestne doklade, a meščan v tej grozni suši nima kaplje vode, povrhu pa mora požirati še vsak dan toliko in toliko množino prahu. Idealno mesto, res uredno 2000-letne kulture.

Za „Narodni muzej“ so darovali: Gosp. Josip Balič učitelj Vrh Sv. Mihaela 14 dar, 1. Smrt Smail Age. Čengiča, 2. Pot svetiga Križa, 3. Veriti, Popotnik široke in vozke poti, 4. Veriti, Življenje svetnikov (4 zvezki) 5. Keršanski katoliški nauk, drugi natis 1830 in tretji natis 1839. 6. Janežič, Slovenski Glasnik 1. 1867, 7. D. Ischia, Le gare d'affetto iz 1. 1660. 8. Dva rokopisa slovenska odlomka eden iz 1. 1827, drugi iz 1. 1845. — Gospod Srečko Kavčič knjigovodja v Gorici, 1. Titular kalender für Görz und Gradisca, Gorica 1. 1799, 2. Botanische Reisen von Ober Kärnten, Celovec 1. 1792, 3. Sehematismns für Krain, Görz und Gradisca, Ljubljana 1. 1807, 4. 12 bakrenih ter 3 srebrne novce. — Gospica Čižigaj Marija iz Gorice 1. Zirkouno leitu ali Evangelie (Franc. Hav. Goriup) Ljubljana 1. 1770, 2. Testament iz leta 1804 italjansko in slovensko pisan. — Gospod Beltram Ivan krčmar v Mirnu 1. 9 raznih srebrnih novcev, 2. Janez Kerstnik izrezljan iz lesa, zelo staro umetno delo.

Procesija za dež. Danes ob 7. uri zjutraj se je obdržavala procesija za dež, ki je šla iz stolne cerkve na Kostanjevico in nazaj. Procesije se je udeležilo več tisoč ljudi in jo je vodil naš prevzvišeni knez nadškof ob veliki asistenci čč. duhovščine.

Naše dijaštvo, ki ima smisel in veselje do narodnih umetnin in drugih etnografskih zanimivosti, opozarja tem potom „Muzejsko društvo“ v Gorici na važno nalogo, ki jo še v teh dveh tednih lahko izvrši. Pogledajo naj po naših vaseh, kje je še kaj narodnega blaga, orodja, posodja itd. Tako bodo prišli z narodom v ožjo dotiko in koristili z nabitranjem tudi kulturnemu delovanju, ki ga zasleduje „Muz. društvo“. Tedaj le vrlo na delo za „Narod. muzej“, mladi rodoljubi, kajti delo krepi in — časti človeka, posebno pa mladino. — Odbor.

Vzorno nadstrankarstvo. — Prejeli smo in objavljamo: Neki list, ki se tako rad baha s svojim izključno narodnim in ne strankarskim programom, je v resnici tako zagrizlo strankarskega duha, da se ga ne more premagovati niti pri imenovanju strank. Naša S. L. S. mu je navadno le „klerikalna“, naših

nasprotnikov pa dosledno „narodno-napredna“. Jaz menim, da bi pristnemu nadstrankarstvu mogla odgovarjati le strogo dosledna raba imen, kakor ste si jih nadelj stranki sami. Kake vrste nadstrankar je pa list, ki priznava eni stranki to pravico, drugi pa ne? Ako že gospodom pri listu tako blažilno hladi njih vroče nadstrankarstvo raba imena „klerikalec“, zakaj ne rabijo za naše nasprotnike imena „liberalec“? Zakaj nam ne privoščijo vsaj imena „narodno-klerikalna“ stranka, ko nazivljajo našo nasprotnico „narodno-napredno“? Ali meni morda ta dični nadstrankarski list, da naša S. L. S., ki je malodane izključna zastopnica našega naroda, kakor se zrcali v slovenski državnozbornski delegaciji, ni vredna imena „narodna“?!

V „faselcu“ vozi vodo po mestu naš slavnj magistrat in tako tolaži žejna meščanska grla. Čudno, da ne nosi kdo vode po mestu v loncu, zakaj pomanjkanje je res veliko. Krasno videti tako sliko, ko pride „faselc“ na trg in skočijo ženice z lončiči in škafiči okoli, hrepeneč po hladilni pijači kot srnice v gozdu po rosi, da govorim malo bolj pesniško, če tudi stvar nič ne pomaga. Tam poleg mesta teče bistra Soča, brhki so njeni valovi in nekako ironično žuborè našim gospodom na magistratu na njih topa ušesa... In meščan tudi posluša in posluša valove bodre Soče, a na uho mu udarja le bridek odmev — poslušaj — suša — — —

Vpisovanje v o. kr. pripravnilo za učiteljske v Podgori se bo vršilo v soboto 16. septembra, od 9.—12. predpoldne v prostorih ljudske šole. Sprejemajo se samo zdravi učenci, ki so dosegli 14. ali vsaj 13. let in pol ter imajo primerne predstutlje.

K sprejemu treba je prinesiti seboj: krstni list, zadnje šolsko spričevalo ter zdravniško spričevalo, napravljeno od c. kr. okrajnega zdravnika. Natančneje pojasnila daje voditelj pripravnice.

Soča suha. Prijatelj našega lista, ki se je vozil te dni po Furlaniji, nam je pravil, da je struga Soče od Vile Vičentine naprej popolnoma suha. Kaj takega ne pomnijo najstarejši ljudje.

Gradež prazen. Morsko kopališče Gradež so tujci zadnje dni skoro popolnoma zapustili. Niti 80 se jih več ne nahaja v Gradežu, dočim je bilo druga leta ob tem času posebno, ako je bilo suho in toplo vreme, jako živahno. Da se je Gradež letos tako hitro izpraznil, kriv je temu mnogo strah pred kolero. Je pa še nekaj drugega, kar je zapodilo tujce iz Gradeža — in to je brezprimerna draginja. Na tak način se niso baje letos v nobenem kopališču tujci tako odiralj, kakor se je to godilo letos v Gradežu. O tem se nam je pritoževalo vse polno obiskovalcev Gradeža. Naj zadostuje le to, da se je navadno istrsko črno vino v nekaterih lokalih točilo po 2 K 40 v liter. Da ne govorimo o jedeh, ki so bile skrajno pretirano drage. Vse to bode znalo imeti za Gradež pogubonosne posledice.]

Grozna nesreča. Ravnokar, t. j. ob 3. uri popoldne se je zgodila pri prezidavanju varstvenih stopnic na dvorišču ženskega učiteljskega grozna nesreča. Zgradba je bila visoka uže 15 metrov od znotraj prepletana s provizoričnim tramovjem in z deskami. Na vrhu je delalo do 6 oseb. Nakrat se je vse notranje tramovje in lesovje od vrha do tal udrlo in z groznim ropotom in se je

vse skupaj zrušilo na tla, s tem seveda vsi delavci, ki so bili na vrhu. Posledica tega je grozna. Klančič Janez iz Ločnika star 18 let je mrtev, zlomljeno nogo, roko, rebro imajo ali pohabljeni so še: Komel Andrej iz Kronberga, Gril Emil iz Vrtojbe, Bizjak Anton iz Št. Petra in Mirkič Avgust iz Kronberga.

Naš poročevalec, ki je bil na licu mesta, je še poizvedel: Delo je vodil zidarski mojster Mrach, inženjer je bli Rott, nadzornik delavcev pa Bizjak Emil, ki pa pravi, da on ni kriv nesreče. — Strah med uposlenim delavstvom je bil grozovit. Le sreča v nesreči je bila, da je le en mrtvec in štirje ranjenci.

Ranjenci so strašno ječali na tleh v lastni krvi. Pogled na nje je bil grozovit. Kmalu na to so jih prepeljali v bolnišnico. —

Nesreča se je zgodila, ker so bili notranji „gruštji“ slabo napravljeni.

Kolera v Kanalu? Raznesla se je vest, da se je pojavil minulo soboto slučaj kolere v Kanalu. Ta vest pa je bila prenačljena. Poizvedovali smo o tej zadevi in dognali sledeče: Minuli petek je prišla iz Trsta mladenka v blagoslovljenem stanu v Kanal k svoji materi. Mati se je začudila, ko jo je zagledala, ter jo je vprašala, kaj da jo je privedlo domov. Rekla je, da se omoži z nekim Tržčanom in da je prišla domov po krstni list in druge potrebne spise. Spala je v hiši mater. Drugo jutro pa jo mati v sobi obišče in najde hčer, ki se je zvijala na postelji v groznih bolečinah. Nagloma se je razširila govorica po Kanalu in okolici, da je le-ta mladenka obolela za kolero. Prišedši k dekletu okrajni zdravnik dr. Gräffe iz Gorice, je konstatiral, da se je nesrečno dekle zastrupilo z ogljenčovo kislino, katero je zaužilo. Vsled zastrupljenja je dekle umrlo in pokopali so jo večeraj v Kanalu. — Med ljudstvom so se jele zadnji čas pojavljati prepogoste govorice o slučajih kolere v raznih krajih po deželi, ki so vse brez vsake podlage in le razburjajo ljudstvo. Neki list je pretečeni teden pisal, da se je tudi na Kobariškem baje pojavil slučaj kolere med vojaštvom. Ta vest je brez podlage in je prav po nepotrebnem razburjala ljudstvo. Torej ni treba verjeti vsaki kvanti, katero blekne kaka babnica.

Razpisani štipendij. — Od 1. tečaja šolskega leta 1911/12 dalje, se podeli štipendij ustanove Jožefa Mikuža, letnih 260 K, za dijake slovenskih starišev, ki obiskujejo državno ali s pravico javnosti obiskrbljeno srednjo ali višjo šolo v avstro-ogrski monarhiji. Pravico do ustanove imajo: 1. v avberški župniji rojeni dijaki; 2. v tomajski dekaniji rojeni dijaki; 3. v kubedski ali dolinski župniji ali v tržaški okolici v Bazovici ali na Proseku rojeni dijaki; 4. Za slučaj, da bi se ne oglasil nobeden izmed ravnj navedenih upravičencev, imajo pravico dijaki, ki so rojeni v sodnem okraju sežanskem ali koperškem.

Pravico predlaganja ima gosp. župnik v Avberju. Prosilci za ta štipendij morajo prošnjam priložiti krstni list, potrdilo o cepljenju koz, ubožno spričevalo ter poslednji dve šolski spričevali in iste vložiti najkasneje do 15. septembra 1911. potom predstojne šolske oblasti pri c. kr. namestništvu v Trstu.

Razpisana je služba cestarja v Dvoru, stavbenem okraju Tolmin.

Procesija za dež na Grad pri Mirnu. — Z dovoljenjem prevzvišenega

nadžkopa priredi župnija Miren procesijo na Grad prih. mali Šmaren t. j. petek 8. t. m. Spored je naslednji:

Procesije iz bližnjih duhovnjaj pridejo do 7. ure zjutraj do mirenske župne cerkve, kjer se uvrstijo vsaka za se v sprevod; ob 8. uri pride procesija na Grad, kjer bo po kratkem odmoru kratek govor in sv. maša pred izp. Sv. R. T. — Konec pobožnosti bo ob 10. uri. H procesiji se vabijo verniki iz bližnjih duhovnjaj.

Nesreča. — V nedeljo je brzovlak pri Gvardijeli sunil ženo železniškega čuvaja Mende tako močno, da jo je vrgel raz železniškega nasipa, kjer je nezavestna in težko ranjena obležala. Hotela je namreč iti preko tira, ko je prihajal vlak.

Nesreča. V Vojsčici na Krasu je 38letni Jernej Rogelja hotel zažgati mino, ki jo je nabasal pri kopanju vodnjaka Nesreča je hotela, da se je mina pred časom razletela ter je leteče kamenje zadelo Rogeljo v lice in v roke. Prepeljali so ga v bolnišnico v Trst. —

V trebuh je zabodel 22-letni Černe 26 letnega Bašina oba iz Solkana v nedeljo, ko se je Bašin vračal od spremstva nekega dekleta, ki je bila tudi z materjo. Bašin je v bolnišnici, Černe pa v zaporu.

Brevir diamantna izdaja „pars autumnalis“ se je pret. soboto izgubil na ulici v Gorici. Kdor ga je našel, naj ga prinese v „Narodno tiskarno“, kjer prejme odškodnino.

Skupščina S. K. S. Z. se bo vršila v nedeljo dne 17. septembra od 3. do 5. ure popoldne v veliki dvorani „Ljudskega doma“ v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila Zvez za Kranjsko, Štajersko, Goriško in Koroško. — 2. Poročilo Zveze Orlov. — 3. Poročilo o „Sl. Straži“. — 4. Organizacija: a) pevskih odsekov; b) gledal. odsekov; c) ženskih odsekov; d) odsekov za prirodošlovne zbirke v društvih S. K. S. Z. — 5. Jugoslovanska Strokovna Zveza. — 6. Slučajnosti.

Vsa društva prosimo, da blagovolijo poslati k skupščini svoje zastopnike. Skupščina bo zelo važna radi organiziranja podrobnega dela v društvih.

Po skupščini zvečer otvoritvena predstava „Ljudskega odra“: „Divji lovec“.

Nov planinski dom začenja zidati kranjskogorska podružnica „Slov. planinskega društva“ v sporazumu z osrednjim odborom poleg vrha sedla, ki loči Kranjsko Goro od Trente. Zveza med tema krajema se je zadnja tri leta tako izboljšala, da pelje sedaj do vrha prelaza vožnja pot, ki je složno izpeljana in za turista prava državna cesta. Na kranjski strani je nekoliko pod sedlom nemška Vosova kočja, ki pa je premajhna in staromodna ter nikakor ne zadostuje več naraščajočemu tujskemu in planinskemu prometu. Na goriški meji pa bo stal že prihodnje leto zgotovljen nov dom, zidan v smislu modernih turistovskih zahtev. Novi dom bo nudil prijeten počitek mnogobrojnim kranjskogorskim letoviščarjem, gostoljuben odmor gorskim izletnikom in malim turistom, ter tudi pravim turistom, ki v vedno večji meri pohajajo na sedaj lahko in brez nevarnosti pristopne vrhove Mojstrovke, Pri-sojnika, Razora, Jalovca.

Vojaške vaje v Dalmačiji. — Vse časopisje se je z zanimanjem pečalo z izkrcevalnimi vojaškimi vajami v sred-

nji Dalmačiji. Večinoma so pa pojemalej podrobnosti iz listov, ki pišejo v intencijah onih krogov, katerim je povečanje naše mornarice in z njim združeni velikanski izdatki na srcu. Pa tudi te vaje so se tako izvršile, da bi vsak lajik bil prepričan o potrebi, da se naša mornarica za mnogo poveča in ojači.

Naše vojno brodovje se je namreč razdelilo v dva dela. Manjši del je imel zabraniti večjemu delu izkrcevanje vojakov, ki so se vozili na velikih prekomorskih parnikih paroplovnih družb katere parnike so čuvale pred napadom od manjšega dela brodovja vojne ladje večjega dela brodovja. Na kopnem je bilo vojaštvo razvrščeno in imelo je naiogo opazovati nasprotnika ter odbiti vsak njegov poskus izkrcevanja. Sicer je šolanje čet v mirnem času njih priprava za vojsko, a nikdo ne bo dvomil, da je lajše izvrševati operacije v sovražnem ognju, ki nima krogelj v puškah in topovih, kot pa v onem s pravimi smrtonosnimi krogeljami nabitimi orožji. Potemtakem je v mirnem času zmaga vedno na oni strani, kjer se za nasprotnikovo streljanje nič ne zmenijo; kajti od papirnatih zamaškov ni še bil nikdo ustreljen na v vojski navadne daljave.

Sicer pa vzemimo, da se je tudi po svoji spretnosti posrečilo nasprotnemu brodovju izkrcati svoje čete, a kaj počno te čete, če se jim ne more nadoknaditi orožja, municije in živeža, ki so pač glavni pogoji za operativno zmožnost vojaštva.

Čitatelji si ne smejo predstavljati tako izkrcevanje tako, kot se izvršuje v Trstu na pomolu. Tu se izkrčuje vojaštvo v manjših ladjicah iz velikih ladij, ki stoje kakšenkrat tudi 300—500 m proč od obale, ker je voda preplitva ali pa so nevarne skale v njej. Tako izkrcevanje traja dolge ure, v katerem času se pri branitelju obale marsikaj spremeni in nič lakšega ni, kot s strojnimi puškami zabraniti tem manjšim ladjicam približevanje k obali. Še bolj otežuje izkrcevanje dejstvo, da se z morja ne more sigurno streljati na kopno, ker je redkokedaj tako mirno morje, ki bi to omogočilo.

S tem torej, da se je posrečilo pri teh vajah močnejšemu nasprotniku izkrcati svoje čete, ni še dokazano, da bi se bil tudi stalno polastil zemlje, o čemur dvomiti dovoljujejo gore navedene okolnosti. Mi sicer nismo proti povečanju in ojačenju naše veljave na morju, a da se hoče s takimi vajami, kojih izid je že v naprej znan sestavljalcu vaj, našemu ljudstvu predočiti invazijsko nevarnost od morske strani, tega ne moremo na nikak način odobravati.

Zapuščina Novak ne eksistira! Iz Pariza je „Slovenec“ dobil baje od avtentične strani sledečo brzojavko: Obširne vsestranske poizvedbe avstrijskega poslaništva v Parizu, generalnega konzulata v Marseillu, konzulata v Oranu in drugih avstrijskih konzulatov glede Novakove dedščine so imele povsem negativen uspeh. Nihče nič ne vé o tej zapuščini, zlasti tudi ne francoska vlada, ki bi vendar morala vedeti za tako ogromno premoženje. Eno stoji: Premoženja, ki bi bilo za podedovati, ni nikje. Ne vé se, iz katerega razloga se je spravila v svet novica o tej fiktivni dedščini.

S patrono se je igral 19-letni Leopold Primic iz Kala, kar se je patrona razpočila ter ga ranila na desni roki.

Kdor si hoče nabaviti lepo, dobro jesensko obleko po ceni, naj se obrne na tvrdko

TEOD. HRIBAR v Gorici.

***** Vzorci se pošiljajo na zahtevo franko na dom. *****

Zdravi se sedaj pri usmiljenih bratih v Gorici.

V katoliško cerkev je bil dne 26. avgusta na Jesenicah sprejet protestant Avgust Schober, sin tovarniškega delavca.

Naš prestolonaslednik pri nemških morskih manevrih. — Na povabilo nemškega cesarja prisostvuje te dni naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand pri nemških morskih manevrih. Spremlja ga poveljnik naše mornarice grof Montecucoli, ki je bil tudi od nemškega cesarja povabljen, ter nekateri mornariški častniki. V soboto popoldne je nemški cesar na kolodvoru v Hamburgu osebno v velikem spremstvu sprejel avstrijske goste.

Poroka nadvojvode Karla Frana Josipa. — Kakor se govori, se bo vršila poroka nadvojvode Karla Frana Josipa s parmsko princesinjo Zito dne 21. oktobra na gradu Schwarzenau v Steinfeldu. Cesar bo tudi pri poroki.

Poroka srbske princesinje Helene. V nedeljo se je v Petrogradu vršila poroka srbske princesinje Helene s princem Ivanom Kostantinovičem. Navzoča je bila ruska carska rodbina in več inozemskih knežjih oseb.

Loterijske številke.

2. septembra.

Dunaj	84	3	71	32	52
Gradec	80	34	44	53	74

Iv. Znidarčič & dr.

stav. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrtna načrte, stat. račune, sprejema stavbina dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Lastnina **Westfal-stropi** za vsa stavbarska dela brez zadržanja pri zidanju, nizke konstrukcije, z ravnim stropom zavarovanim proti ognju, ki izolirajo vsako šumenje in ropotanje, pri hranitve železnih nosilcev, železnih vezi in vijakov, **ceneji kakor vsi drugi masivni stropi.**

Pojasnila, stat. izkazi in proračuni brezplačno.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. **Ceneje kakor vsi drugi sistemi.**

Razglas.

Na c. kr. pripravnici za srednje šole v Kobaridu se bodo vpisovali učenci dne 16. septembra od 8. do 12. ure dop. Priti morajo v spremstvu staršev in prinesiti s seboj zadnje šol. spričevalo, krstni list in zdravniško spričevalo. Sprejme se dečke v starosti od 9. do 13. leta, ki so z dobrim vspedom dovršili tretji razred ljudske šole.

Vodstvo c. kr. pripravnice za srednje šole v Kobaridu.

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ul. sv. Ivana št. 11.

se toplo priporoča za vsa stavbena in galanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

Josip Patek,

naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnic za vitrijol, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d. oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Odlikovani

fotografski atelje

A. JERKIČ,

GORICA, Gosposka ulica šte. 7

priporoča

se svojim cenjenim sorojakom

najtopleje.

Restavracija Brezje

pri Mariji Pomagaj p. Radovljica.

Podpisani se toplo priporoča velec. romarjem in drugim obiskovalcem Brezja za obilen obisk restavracije „Brezje“. Točim izvrstna briska bela in črna domača vina, kakor tudi najboljše pivo. Kuhinja domača in najboljša. Gorka jedila v vsakem času.

Ušaj,

restavrater Brezje.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTRUVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %, daje članom posojila na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ %, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadržni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi št. 32, I. nad.** — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

O D B O R.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, **TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.**

Tvrdka Konjedic & Zajec

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Kako se obranimo želodčnih bolečin?!

Takim boleznim, na katerih trpi dandanašnje človeštvo, se pride uspešno v okom ter se jim more energično nasprotovati s tem, da se pravočasno uporablja

Dr. Engel-nov nektar.

Kajti

močan želodec in dobra prebava tvorijo temelj zdravemu telesu. Kdor hoče svoje zdravje ohraniti tudi do starosti, naj uporablja po svojih izvrstnih vseh slaviti

Dr. Engel-nov nektar.

Ta pijača, ki je izdelana iz izvrstnih zeliščnih sokov in iz vina, vpliva vsled svojega vestnega izdelovanja jako dobrodelno na prebavo liki želodčni liker, oziroma želodčno vino ter nima nikakih škodljivih posledic.

Tako zdravi kakor bolni lahko uživajo ta nektar, brez da bi škodovali svojemu zdravju. Nektar vpliva pri pametni uporabi pospešujoče na prebavo in vzbudljivo na tvoritev sokov.

Zato se priporoča vžitek

Dr. Engel-novega nektarja

vsem, ki si hočejo ohraniti zdrav želodec.

Nektar je dobro sredstvo proti želodčnemu katarju, krču, bolečinam, težki prebavi ali zasliženju. Ravnotako ne dopusti nektar, da se dobi zaprtje ali stisko ali kolikne bolečine ali srčno utripanje, ohrani temveč dober sem in živahen tek, zabranjuje torej nespečnost, duševno motenje, glavobol in nervozno utrujenost.

V širokih slogih ljudstva razširjen nektar vzdržuje veselost in veselje do življenja.

Nektar se dobiva po 3 K in 4 K steklenica v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romans, Ajel, Dolgopolje, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Videm, Palma, Červinjan, Oglej, Fiumičel, Gradec, Sežana, Vipava, Postojna, Milj, Trst itd., kakor tudi v lekarnah v vseh večjih in manjših krajih Goriško-Gradišanske in sosednih dežel. Tudi razpošiljajo lekarnice v Gorici 3 ali več steklenice nektarja po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svaril se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

DR. ENGEL-NOV NEKTAR.

Moj nektar ni nobeno tajno sredstvo, njegove sestavine so: samos 200, vino malaga 200, vinski štrkljaj 50, glicerina 100, črno vino 100, sok jerebika 100, čršenjev sok 200, brinje 30 in mnogo drugih zelišč. Te sestavine se pomešajo.

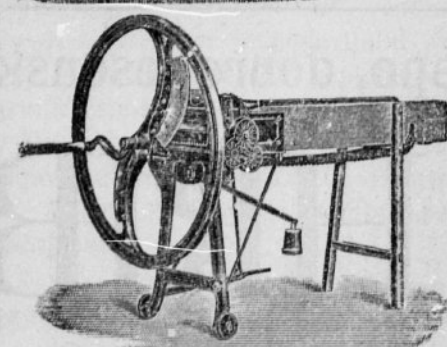
Kupujte!

le pri tvrdki

Kupujte!

Kerševani & Čuk

GORICA — Stolni trg šte. 9 — (Piazza Duomo)

ker ta vam nudi le najboljše in najceneje šivalne stroje, dvokolesa, puške, samokrese, »Gramofonov« in plošče, vsakovrstno kmetijsko orodje, slamoreznice, stikalnice, drozgalnice (stroje za mastenje grozde) orala, brane itd., itd. — „Original Victoria“ šivalni stroji so pripravni za umetno vezanje in krpanje, imajo lahki tek, šivajo naprej in nazaj. Original Victoria šivalni so napravljeni z dvema gasovama za hitri in počasni tek, so po 20 letni rabi še vedno brezšumni. Z „Original Victoria“ stroji se napravi v eni minuti od 2000 do 3000 ubodov (šitov). Za „Originalni Victoria“ šivalne stroje jamčimo 10 let.

Trvdka **KERŠEVANI & ČUK,**

opazarja cenj. kolesarje, da ima kolesa raznih tovarn, kakor Puch, Styria, Waffennrad, Dürkopp ter domače izdelke.

Vsak kolesar, kateri kupi pri tvrdki Kerševani & Čuk dvokolo, dobi solidno in pošteno postrežbo in si je objednem tudi prihranil najmanj K 30, ker tvrdka ne vračuna provizije zastopnikov ali posredovalcev. Vsled tega je pri tvrdki **Kerševani in Čuk** po ceni blago.

Trvdka **KERŠEVANI & ČUK** daje tudi na mesečne obroke. Ceniki se razpošiljajo zastoj in franko.

